

BRONNEN VOOR GENEALOGISCH ONDERZOEK – ENKELE NUTTIGE TIPS

De secundaire bronnen:

Hieronder verstaan we bronnen die ons heel wat meer informatie geven dan alleen maar identiteitsgegevens. De hiervoor behandelde militieregisters kunnen we hier al of niet bij onderbrengen. Immers, soms, en dan in het bijzonder voor diegenen die niet in dienst moesten, vinden we vaak nagenoeg alleen identiteitsgegevens in deze registers terug.

A. Het notariaat

De organieke wet van 25 ventose XI (16 maart 1803) verplichte elke notaris om de minuten van de akten te bewaren en jaarlijks een repertorium (tafel) van de akten bij te houden (een dubbel hiervan moest worden toegestuurd aan de griffie van de Rechtbank van Eerste Aanleg).

Deze minuten en repertoria werden overgedragen aan de opvolger of aan een andere notaris uit de streek wanneer er geen opvolger werd benoemd. Thans zijn heel wat van deze archieven overgedragen aan de rijksarchieven. Het Rijksarchief Gent bewaart de neergelegde stukken van notarissen uit het gerechtelijk arrondissement Gent. Voor opzoekingen dienen we eerst de inventarissen 219 B en 219 C te raadplegen (219 A betreft het oud notariaat). We vinden er de depots terug van de notarissen die hun archieven hebben overgedragen en ook alfabetische toegangen (naam + periode van de notarissen waarvan archieven beschikbaar zijn).

Indien je een notaris niet terugvindt kan je altijd contact opnemen met de Kamer van Notarissen van Oost-Vlaanderen, Notarisstraat 1, 9000 Gent (tel: 09/225.15.40). Zij kunnen u meedelen of deze archieven zijn neergelegd of zich nog bevinden bij een notaris die zijn depot nog niet heeft overhandigd aan het rijksarchief.

De archieven bevatten zoals bekend allerlei nuttige akten (verkopen, huwelijkscontracten, testamenten, pachtcontracten, leningen,...). Voor kleine gemeenten loont het de moeite de archieven van de enkele notarissen te overlopen via de repertoria. Voor grotere steden is er het probleem van te weten bij welke notaris je voorouder ging. Hier kunnen de archieven van de registratie- of hypotheekkantoren soms de oplossing brengen. Dit geldt ook voor Deinze waar er heel wat 19^e eeuwse notariële archieven verloren gegaan zijn tijdens een brand in WOI.

B. De archieven van de registratie- en hypotheekkantoren

De door de administraties neergelegde archieven bevinden zich in het Rijksarchief Beveren.

We bespreken hier enkel in het kort de belangrijkste reeksen:

Interessante reeksen in de registratiekantoren:

De registers van de aangiften van nalatenschap (periode 1796-1817) en de aangiften van nalatenschap en van overgang bij overlijden (vanaf 1818) (reeksen 187 en 187/B). Er dient opgemerkt dat wanneer er geen onroerende goederen werden nagelaten er vanaf circa de helft van de 19^e eeuw ook geen aangifte meer diende ingediend te worden.

De registers van openbare burgerlijke akten (vanaf 1796) (reeks 5). Hierin worden alle notariële akten geregistreerd door middel van een verkorte analytische versie van de akte.

De registers van onderhandse akten (vanaf 1799) (reeks 6). Dit zijn akten die niet door een notaris zijn opgesteld maar wel door de partijen zijn ondertekend (opm.: tot 1851 mochten verkopen ook onderhands worden afgesloten, nadien enkel bij een notaris).

Daarnaast bestaan er een aantal documentatieregisters en tabellen maar deze zijn voor vele kantoren niet meer bewaard.

Interessante reeksen in de hypotheekkantoren (1 of verschillende per gerechtelijk arrondissement):

Registers van overschrijving van de akten van overdracht of aanwijzing van zakelijke onroerende rechten (reeks 72): integrale overschrijving van alle koopakten, ...

Registers van inschrijving der voorrechten en hypotheken (reeks 71)

Toegangen via de reeks 76 (alfabetische tafel van het repertorium der hypotheekformaliteiten) en reeks 75 (repertorium der hypotheekformaliteiten).

Meer info (o.a. tot welk registratiekantoor een gemeente behoorde) vind je in "De archieven van de registratie- en hypotheekkantoren – Handleiding voor de genealoog en biograaf" Guido Demuynck, Deinze 1991, verkrijgbaar via VVF-Deinze.